

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/12/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6617208202
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6617208202.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkýň JUDr. Renáty Deákovéj a JUDr. Jany Haluškovéj ako členiek senátu, v právnej veci starostlivosti o maloletého F. O., nar. XX. U. XXXX, bytom u matky, zastúpeného Kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov: otec F. O., nar. XX. T. XXXX, evidovaný pobyt Mesto Lučenec, v súčasnosti XXX XX S. č. XXX, zastúpený: JUDr. Pavlom Balogom, advokátom, so sídlom AK Železničná 6/1, 979 01 Rimavská Sobota a matka Q. W., nar. X. P. XXXX, bytom N. XX, XXX XX F., zastúpená: JUDr. Bronislavou Garajovou, advokátkou, so sídlom AK Železničná 291, 987 01 Poltár, o návrhu otca na zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Lučenec, č.k. 8P/39/2017-152 zo dňa 9. októbra 2017, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v prvom a piatom výroku **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) odvolaním napadnutým rozsudkom návrh otca na zníženie výživného na maloletého F. O. zamietol (prvá výroková veta). Druhou výrokovou vetou rozhodol o trovách konania pred súdom prvej inštancie tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.1. Súd prvej inštancie mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že manželstvo rodičov maloletého bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 12P/84/2014-290 zo dňa 23. júna 2015, ktorý nadobudol právoplatnosť 25.06.2015. Na čas po rozvode manželstva bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky a otcovi bolo určené výživné v sume 100,-Eur mesačne a upravený styk otca s dieťaťom. V čase rozvodového konania bol otec maloletého živnostníkom, matka zamestnaná u toho istého zamestnávateľa ako v súčasnosti, rodičia mali vyživovaciu povinnosť len k maloletému dieťaťu. Okresný súd tiež zistil, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 2T/80/2016-2924 zo dňa 20. apríla 2017 bol otec maloletého uznaný za vinného z pokračujúceho zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 2, 3, písm. a) Trestného zákona, prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, Trestného zákona a odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 roky podľa § 222 ods.3 Trestného zákona s použitím § 41 ods.1 Trestného zákona. Súd trest obžalovaného podmienene odložil a uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Skúšobná doba bola uložená v trvaní 5 rokov, obžalovanému bola uložená povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu. Podľa § 61 ods. 1, 2 Trestného zákona súd obžalovanému uložil trest zákazu činnosti vykonávať podnikateľskú činnosť v trvaní 2 roky. Rozsudok v trestnej veci nadobudol právoplatnosť dňa 9. mája 2017. Súd prvej inštancie tiež zistil, že aj v čase rozhodovania majú obaja rodičia vyživovaciu povinnosť len k

maloletému F., ktorý navštevuje 3.A triedu základnej školy, X. 2, F.. Poukázal pritom na hodnotenia žiaka uskutočnené triednymi učiteľkami a na vyčíslené náklady spojené s návštevou školy. Mal tiež zistené, že maloletý sa zúčastňuje tréningového procesu v hokejovom klube HC 07 T. s priemernými mesačnými výdavkami vo výške 96,-Eur. Maloletý je v stomatologickej liečbe od júna 2016 stále, v roku 2016 činila celková suma za ošetrované trvalé a mliečne zuby 180,-Eur a v roku 2017 do podania správy sumu 70,-Eur. Okresný súd tiež zistil, že otec maloletého nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, matka má u zamestnávateľa Q., a.s., W. priemernú čistú mesačnú mzdu 1.304,95 Eur. Otec je držiteľom osobného motorového vozidla Renault Espace, EČV: D zaťaženého exekučným záložným právom, matka je držiteľkou osobného motorového vozidla Škoda Octavia, EČV: D Okresný súd mal tiež za preukázané, že otec si plní vyživovaciu povinnosť k maloletému F. tak, že výživného za neho platí jeho partnerka, naposledy poštovými poukážkami.

1.2. S poukazom na ustanovenia § 26, § 28 ods. 1, 2, § 30 ods.1, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 2, 3, § 62 ods.1 až 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „zákon č. 36/2005 Z.z.“) súd prvej inštancie konštatoval, že rozhodujúcim hľadiskom pri akejkoľvek úprave týkajúcej sa vzťahu medzi rodičmi a deťmi je najlepší záujem maloletého dieťaťa. U povinnej osoby vo vzťahu k výške výživného sú rozhodujúce objektívne reálne schopnosti a možnosti poskytovať výživné. Povinnosť obidvoch rodičov starať sa o výživu dieťaťa je odrazom zásady, podľa ktorej sa na zabezpečení osobných potrieb a výživy maloletého dieťaťa podieľajú obidvaja rodičia podľa svojich objektívnych možností a schopností, v ktorých sa zohľadňuje ich vzdelanie, zdravotný stav, eventuálne iné relevantné skutočnosti, ktoré majú vplyv na ich sociálny status, materiálne a finančné zázemie, pomery ich zárobkov, finančný príjem a celková sociálna situácia. Otec maloletého pritom podal návrh na zníženie výživného z dôvodu, že od ostatného rozhodnutia súdu sa podstatne zmenili jeho pomery v tom, že nemá príjem, je nemajetný, bol právoplatne odsúdený a bol mu uložený trest zákazu činnosti vykonávať podnikateľskú činnosť v trvaní 2 roky. Z návrhu tiež vyplývalo, že v súčasnosti otec maloletého žije s partnerkou v jej rodinnom dome, výživné doteraz platí, ale len spôsobom, že za neho platí jeho partnerka. V konaní otec maloletého tvrdil, že pokiaľ by súd neznižil výživné na maloleté dieťa, vystavil by tým otca riziku trestného stíhania pre trestný čin neplnenia vyživovacej povinnosti. Pokiaľ ide o pomery na strane maloletého dieťaťa, okresný súd konštatoval, že odôvodnené výdavky maloletého dieťaťa sú značné a nie je v záujme maloletého dieťaťa, aby došlo k zníženiu výživného.

1.3. Súd prvej inštancie nedospel k takému záveru, že by otec preukázal, že u neho nastala podstatná zmena pomerov, v dôsledku ktorej nemôže platiť súdom určené výživné na svoje jediné dieťa. Súd pritom musel vziať do úvahy, že do problémov sa otec maloletého dostal sám, úmyselným protiprávnym konaním, za ktoré bol odsúdený právoplatným rozsudkom Okresného súdu Lučenec. Konštatoval, že táto skutočnosť sa nemôže negatívne prejaviť vo vzťahu k maloletému F. v tom, že by súd, čo i len čiastočne znížil výživné na neho, nakoľko plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je obmedzené na obdobie, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Súd prvej inštancie zdôraznil poukaz na § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z., podľa ktorého pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu a prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. V súlade s princípom potenciality príjmov súd u povinného prihliada na uvedené hľadiská aj v prípade, ak sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Rovnako prihliada aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný rodič na seba prípadne berie. Schopnosti povinného predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti; je možné rozumieť nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, jej zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z tohto hľadiska sa schopnosti skúmajú ako faktické príjmy a výdavky povinného. Subjektívne schopnosti sa môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne v príslušnom odbore, vekových kategóriách, dosahované zárobky v danom povolání. Pokiaľ je povinný nezamestnaný, skúmajú sa dôvody takéhoto stavu, situácia na trhu práce, jeho aktivity, smerujúca k získaniu zamestnania, dôvod ukončenia posledného pracovného pomeru. Súd pritom vychádza z možnosti pracovného uplatnenia a priemerného príjmu podľa správy o voľných miestach v danom regióne, v súčasnosti nie je nezvyklým javom ani migrácia za prácou so zreteľom na kvalifikáciu, vek, získanú prax a ďalšie charakteristiky povinného. V konkrétnom prípade okresný súd zdôraznil, že otec maloletého má stredné odborné vzdelanie, netrpí ochorením, ktoré by mu bránilo zamestnať sa, nájsť si prácu zodpovedajúcu jeho kvalifikácii aj mimo okresu D.. Je produktívnom veku

(má len 47 rokov), má reálnu možnosť uplatniť sa na trhu práce v rámci Slovenska, ale aj v zahraničí. Tvrdenie otca, že nemôže pracovať inde, ako v okolí D., lebo by sa nemohol stretávať so synom neobstojí, svedčí skôr o tom, že otcovi tento spôsob života vyhovuje. Súd prvej inštancie zdôraznil, že je bez právneho významu tvrdenie otca, že nemá z čoho platiť súdom určené výživné, nakoľko plnenie zákonnej vyživovacej povinnosti je pred všetkými výdavkami povinného rodiča. Odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, ktoré matka v konaní preukázala, budú uspokojené len vtedy, keď bude otec platiť pravidelne výživné v nezmenenej výške. Aj matka má zákonnú vyživovaciu povinnosť k dieťaťu, ktorú si už neplní len osobnou starostlivosťou o neho, ale aj sumou minimálne 100,-Eur mesačne, ktoré dieťaťu poskytuje. Aj nad rámec výživného matka dieťaťu prispieva platením poisťného v sume 33,-Eur mesačne. Spolu s prídavkom na dieťa, ktorý poberá a výživným od oboch rodičov, budú v súčasnosti všetky odôvodnené potreby maloletého dieťaťa uspokojené. Z uvedeného dôvodu okresný súd návrh otca na zníženie výživného ako nedôvodný zamietol.

1.4. Vo vzťahu k trovám konania súd prvej inštancie aplikoval ustanovenie § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“).

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie otec, ktorý vyjadril názor, že okresný súd pri svojom rozhodnutí vychádzal z nesprávne zisteného skutkového stavu.

2.1. Tvrdil, že v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti jeho obchodná spoločnosť XXXX, s.r.o., ako tak fungovala a mal z tejto činnosti príjem. V súčasnej dobe táto obchodná spoločnosť nefunguje a nemá tak žiaden príjem. Ku dňu 20. októbra 2017 obchodná spoločnosť F. X., s.r.o., ukončila svoju podnikateľskú činnosť. Do tej doby sa nemohol evidovať ani na úrade práce. On sám sa nemohol nikde zamestnať, nepodarilo sa mu nájsť zamestnanie. Od 16. novembra 2017 je zamestnaný v spoločnosti B.s.r.o., so sídlom v H. X., jeho nástupný plat predstavuje sumu 261,-Eur. Uložený zákaz podnikania nemá vplyv na chod spoločnosti F. X., s.r.o., už pred vydaním tohto rozhodnutia sa spoločnosti nedarilo, ani nedosahovala žiadne zisky, už v roku 2016 nebola schopná vykonávať akúkoľvek činnosť. Pokiaľ súd prvej inštancie zistil, že vlastníkom motorového vozidla Renault Espace, toto vozidlo fakticky nevlastní, nakoľko už v roku 2010 bolo odcudzené, vozidlo je zaistené v priestoroch polície. Poukázal na ustanovenia zákona č. 36/2005 Z.z. vo vzťahu k dohode rodičov o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv. Tvrdil, že s matkou maloletého sa majú dohodnúť aj na tom, či maloletý bude navštevovať hokejový krúžok v HC 07 T., či by pre jeho rozvoj nebolo výhodnejšie navštevovať hokejový krúžok bližšie k miestu jeho súčasného bydliska. O tom, že bude navštevovať hokejový krúžok v T., rozhodla len sama jeho matka. Toto rozhodnutie matky otec považuje za nesprávne, maloletý tam žiadny perspektívny športový progres nemá. Otec maloletého zároveň tvrdil, že matka maloletého ho odmieta informovať o maloletom dieťati, nie je mu ochotná poskytnúť akúkoľvek informáciu. S poukazom na schopnosti, možnosti a majetkové pomery tvrdil, že v zaužívanej súdnej praxi platí, že výživné, ktoré platí povinný rodič na všetky deti, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť, by malo predstavovať 20% až 30% jeho čistého príjmu. On je sám pritom v súčasnosti bez príjmu, zamestnanie sa mu nepodarilo nájsť. Tvrdil, že v konaní opísal, v čom sa u neho podstatným spôsobom zmenili pomery od posledného rozhodnutia o výživnom. Nie je pritom presvedčený o oprávnenosti výdavkov v súvislosti s navštevovaním hokejového krúžku v T.. Návšteva tohto krúžku nie je konsenzom rodičov. Otec maloletého uzavrel, že aj zníženým výživným na jeho strane s prihliadnutím na jeho súčasné schopnosti a možnosti, a s primeraným výživným zo strany matky, s prihliadnutím na jej osobnú starostlivosť o syna, budú uspokojené všetky odôvodnené potreby maloletého. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Matka maloletého v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu zdôraznila, že v rámci konania pred súdom prvej inštancie predložila súdu množstvo pracovných ponúk v Meste D., jeho blízkom okolí, ako aj v rámci Slovenska, kde platové podmienky začínali od 700,-Eur. Otec dieťaťa sa pritom zamestnal vo firme, kde jeho partnerka robí manažérku s pracovným úväzkom 20 hodín týždenne. Súd prvej inštancie vychádzal z princípu proporcionality príjmov otca dieťaťa, ktorý zohľadňuje nielen aktuálne príjmy a pomery povinného, ale aj tie, ktoré by mohli existovať. Je zrejmé, že otec dieťaťa je zdravý, práce schopný, so stredným odborným vzdelaním a nemá inú vyživovaciu povinnosť. Nič mu nebráni, aby sa uplatnil na trhu práce aj v inom regióne, ako v mieste trvalého bydliska. Nie je tak odkázaný na polovičný pracovný úväzok u svojej partnerky. Takýmto konaním sa otec opätovne vyhýba možnosti získania výhodnejšieho zamestnania. Poukázala na pomery na strane obchodnej spoločnosti F. X., s.r.o., ktorá vlastní motorové vozidlo Volvo, EČV: LC XXXCF, na ktorom otec dieťaťa jazdil a aj v súčasnosti

jazdí. Okrem toho syna vozil na dvoch motorových vozidlách a kúpil si ďalšie motorové vozidlo EČV: RS XXXCT. Poukázala na športový vývoj maloletého v rámci návštevy hokejového klubu v D. a následne hokejového klubu v T. a zdôraznila, že napriek zvýšeným výdavkom po zmene hokejového klubu nežiadala matka od otca zvýšenie výživného. Pokiaľ otec maloletého namietal spoločné rozhodovanie o dieťati, matka zdôraznila, že toto nie je možné, nakoľko komunikácia zo strany otca prebieha výhradne formou SMS správ, ktoré sú plné osočovania a netýkajú sa dieťaťa, ale útokov na ňu, ako bývalú manželku. Pri odovzdávaní, resp. preberaní maloletého matka s bývalým manželom radšej nekomunikuje, pretože už len jej prítomnosť je pre bývalého manžela iritujúca a nakoniec celú vec rieši polícia. Otec si pritom informácie o dieťati nežiada, neinformuje sa o ňom ani v škole, ani v krúžkoch, ktoré navštevoval a navštevuje. O informácie o školských aktivitách, hokejových tréningoch, turnajoch a zápasoch neprejavuje záujem, hľadá si iba možnosti ako vyrábať konflikty. Opätovne poukázala na ustanovenie § 75 zákona č. 36/2005 Z.z. a zdôraznila, že dieťa má právo na také životné pomery, ako má jeho rodič. Životné podmienky otca dieťaťa sú v súčasnosti úplne štandardné, býva v štandardnom byte, používa viacero motorových vozidiel, prispieva na úhradu inkasa, na stravu. Vyživovaciu povinnosť plní nezmyselnými platbami v malých čiastkach. Uzavrela, že v konaní pred súdom prvej inštancie boli preukázané odôvodnené potreby oprávneného maloletého dieťaťa a bolo tiež preukázané, že je v možnostiach a schopnostiach otca dosahovať príjem adekvátny súčasnému výživnému. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil a priznal matke náhradu trov konania.

4. Kolízny opatrovník v nadväznosti na podané odvolanie a vyjadrenie matky v písomnom vyjadrení odporučil odvolaciemu súdu rozhodnúť v súlade s platnou legislatívou s prihliadnutím na najlepší záujem maloletého dieťaťa.

5. Otec maloletého v písomnom vyjadrení k vyjadreniu matky opakovane poukázal na skutočnosť, že spoločnosť F. X., s.r.o., sa dostala do zlej situácie, už vôbec nepodniká, nevykonáva žiadnu činnosť, ukončila svoju podnikateľskú činnosť. Otec pritom rieši jej likvidáciu a zánik. Vo vzťahu k svojmu odsúdeniu zdôraznil, že má uložený aj probačný dohľad počas skúšobnej doby, v rámci ktorého sa musí hlásiť na Okresnom súde Lučenec. Prácu sa mu nájsť nepodarilo a bol vďačný aj za to, že sa mohol zamestnať v spoločnosti X-I.T.C-SK, s.r.o., na polovičný úväzok. V prípade, že spoločnosť bude prosperovať, môže sa zmeniť aj jeho súčasný pracovný pomer na 8 hodín denne. V prípade zamestnania mimo miesta bydliska by musel chodiť na týždňovky, čo by malo nepriaznivé dôsledky na jeho súkromný život a jeho súčasný partnerský vzťah, bol by vzdialený od syna F., stretávanie s ním by bolo ešte komplikovanejšie, ako je v súčasnej dobe. Pokiaľ matka poukazovala na užívanie vozidla EČV: RS XXXCT, ide o vozidlo, ktoré je majetkom spoločnosti jeho zamestnávateľa. Pokiaľ matka poukazovala na športové aktivity syna, vo vzťahu k týmto námietky nemá, avšak naďalej polemizoval, či pre jeho hokejový rast a progres by nebolo lepšie, keby maloletý hrával hokej v D. alebo bližšie k bydlisku. Možno maloletý má talent aj na iný šport, ktorý by mohol aktívne prevádzkovať v D.. Okrem toho maloletý sa musí zúčastňovať rôznych ďalších záujmových krúžkov, čo nie dobre vplyva na jeho zdravotný stav. Zároveň uviedol, že sa dozvedel, že maloletý navštevuje psychológa, o čom ho matka maloletého vôbec neinformovala. Poprel tvrdenia matky o tom, že vyvoláva konflikty, naopak namietol, že konflikty a neprijemnosti vyvoláva matka, keď sa stretnú alebo pri odovzdávaní syna. Aj keď to syn výslovne nepovie, na jeho správaní vidí, že má strach pred matkou, musí plniť jej pokyny, inak mu hrozia za neuposlušnosť tresty. Matka pritom maloletému znemožňuje s otcom aj telefonicky komunikovať. Pokiaľ ide o jeho majetkové pomery, v súčasnosti nevlastní žiadne majetok, spoločnosť F. X., s.r.o., vlastní staršie motorové vozidlo Volvo, ktorého hodnota je prakticky nulová. Zdôraznil, že naďalej zostáva v situácii, kde sa jeho možnosti a schopnosti zmenili oproti dobe, keď bolo naposledy určené výživné. Jeho zárobkové pomery sú 260,-Eur mesačne, z tejto mzdy nie je schopný prispievať na výživné na syna F. sumou 100,-Eur mesačne. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Poukázal však na to, že s bývalou manželkou sú rodičia aj dospelého syna F., ktorého jeho matka odvrhla. Snaží sa mu občasne niečím prispieť, aby vedel, že má aj rodičov. Naďalej zotrval na návrhu a domáhal sa zrušenia rozsudku súdu prvej inštancie.

6. Otec maloletého sa vyjadril k vyjadreniu kolízneho opatrovníka, pričom vo vyjadrení uviedol v zásade rovnaké skutočnosti ako v písomnom vyjadrení k vyjadreniu matky.

7. Na vyjadrenie otca reagoval kolízny opatrovník, ktorý zastáva názor, že každé konanie ohľadom zníženia výživného nie je v záujme maloletého dieťaťa. Pokiaľ ide o konanie pred súdom prvej inštancie,

kolízny opatrovník mal za to, že okresný súd po rozsiahlom dokazovaní dospel k záveru, že otec nepreukázal takú zmenu pomerov, ktorá by bola dôvodom na zníženie výživného.

8. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 C.s.p., z dôvodov uvedených v odvolaní a v rozsahu ustanovenia § 65 a § 66 C.m.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods.1, ods. 2 C.s.p., potvrdil v napadnutých výrokoch ako vecne správny.

9. V zmysle § 387 ods. 1, ods. 2 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Preskúmaním spisového materiálu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci vykonal dostatočné dokazovanie, skutkový stav posúdil právne správne a na základe toho aj správne vo veci rozhodol. Rozhodnutie súdu bolo podložené náležitým preskúmaním rodinných a sociálnych pomerov účastníkov. Vychádzal z výsluchu účastníkov, rodičov i kolízneho opatrovníka, ako aj z listinných dokladov a z pripojených spisov. S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania odvolací súd považoval rozhodnutie okresného súdu za správne. So všetkými skutočnosťami, uvádzanými v odvolaní proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na zníženie výšky výživného, sa náležitým a presvedčivým spôsobom vysporiadal už súd prvej inštancie, ktorého rozhodnutie spĺňa všetky požiadavky na zákonné rozhodnutie. Súd prvej inštancie sa zaoberal dôsledne so všetkými otázkami, ktoré boli rozhodujúce v prejednávanej veci, vrátane tých, na ktoré poukázal v odvolaní otec. Okresný súd založil svoje rozhodnutie na konštatovaní, že otec maloletého nepreukázal, že by u neho nastala podstatná zmena pomerov, v dôsledku ktorej by nemohol platiť doposiaľ súdom určené výživné na maloletého. V rámci právneho posúdenia súd prvej inštancie vzal do úvahy, že do problémov sa otec maloletého dostal sám, úmyselným protiprávnym konaním, za ktoré bol odsúdený a bol mu okrem iného uložený trest zákazu činnosti - vykonávať podnikateľskú činnosť.

11. V prvom rade je potrebné uviesť, že podľa § 78 Zákona o rodine je možné meniť dohody a súdne rozhodnutia o výživnom, len ak sa zmenia pomery; okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Platná právna úprava neumožňuje meniť právoplatné súdne rozhodnutia; v prípade vyživovacej povinnosti však vzhľadom na to, že sa ustanovuje povinnosť plniť peňažné sumy aj do budúceho obdobia, kedy môže dôjsť ku zmene pomerov, z ktorých pôvodné rozhodnutie vychádzalo, Zákon o rodine aj Civilný sporový poriadok umožňujú zmeniť právoplatný rozsudok na základe relevantnej zmeny pomerov, rozhodujúcich pre určenie výživného. V konaní, v ktorom sa navrhuje zmena pôvodného rozhodnutia o výživnom, si súd všima rovnaké okolnosti, ako v konaní o určenie výživného; porovnáva ich stav ku dňu rozhodnutia o výživnom a ku dňu žiadanej zmeny rozhodnutia. V konaní o určení alebo zmene vyživovacej povinnosti rodiča musí súd skúmať podľa § 75 ods. 1 ZR schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinnej osoby, pod ktorými sa rozumie vek, zdravotný stav, vzdelanie, aktuálne rodinné pomery, objektívna možnosť dosahovať čo najvyšší príjem vlastným pričinením, aj dôvody, pre ktoré povinný rodič nedosahuje príjem, postačujúci nielen na uhrádzanie nákladov vlastných potrieb, ale i potrieb maloletého dieťaťa. Zákon o rodine to vyjadruje v § 75 ods. 1 veta druhá slovami „na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie“.

12. Zo spisu okresného súdu vyplýva, že naposledy bola vyživovacia povinnosť otca upravená rozsudkom Okresného súdu Lučenec, č.k. 12P/84/2014-290 zo dňa 23.6.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 25. júna 2015 a ktorým bolo manželstvo rodičov maloletého F. rozvedené. V čase rozvodu manželstva mal maloletý 7 rokov, otec maloletého bol živnostníkom, matka bola zamestnaná u rovnakého zamestnávateľa ako v čase rozhodovania o návrhu na zníženie výživného. Otec maloletého v návrhu poukázal na skutočnosť, že v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti vykonávala obchodnú činnosť obchodná spoločnosť F. X., s.r.o., ktorej je jediným konateľom a spoločníkom, v súčasnosti táto spoločnosť sa dostala do straty a prejavili sa následky zlého hospodárenia spoločnosti v predchádzajúcich obdobiach. Pokiaľ bol evidovaný ako živnostník, túto činnosť nevykonával a živnosť ukončil dňa 17. mája 2015. Poukázal tiež na rozsudok Okresného súdu Lučenec, sp.zn. 2T/80/2016-2924 zo dňa 20. apríla 2017, ktorým bol uznaný za vinného za jemu kladené trestné činy a

okrem iného mu bol uložený trest zákazu činnosti - vykonávania podnikateľskej činnosti, a teda nemôže vôbec podnikat'. Tvrdil tiež, že v čase podania návrhu nevlastnil žiaden majetok a nemal žiaden príjem a do tejto situácie sa nedostal sám. V uvedených skutočnostiach videl zmenu pomerov na svojej strane odôvodňujúcej novú úpravu jeho vyživovacej povinnosti. Vyživovaciú povinnosť žiadal určiť na sumu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa.

13. Súd prvej inštancie pri skúmaní vyživovacej povinnosti otca voči maloletému dieťaťu správne vychádzal zo skutočností, že je potrebné prihliadať na potreby maloletého, ako aj na príjem a majetkové pomery rodičov v čase jeho rozhodovania. Zo súdneho spisu (a pripojeného rozvodového spisu a opatrovníckeho spisu) vyplýva, že otec maloletého v rámci rozvodového konania na pojednávaní dňa 22. januára 2015 uviedol, že je živnostníkom a tiež konateľom obchodnej spoločnosti F. Slovakia s.r.o.. Zostatok na účte uvedenej obchodnej spoločnosti predstavoval sumu -692,68 Eur, v rámci živnostenského podnikania bol v strate. Súhlasil s výživným vo výške 50 Eur mesačne. Na pojednávaní dňa 23.6.2015 uviedol, že vedel by platiť výživné vo výške 50-60,-Eur a naďalej by synovi platil stravu v škole. Jeho právna zástupkyňa následne uviedla, že: „Čo sa týka výživného, rozprávala som sa s navrhovateľom a vzhľadom na to, že platí stravu, výživné vo výške 80-90 Eur by bol schopný platiť“. Priemerný čistý mesačný príjem matky u zamestnávateľa Q. a.s. za obdobie od januára do mája 2015 (za obdobie bezprostredne predchádzajúce rozvodu manželstva) predstavoval sumu 1.219,40 Eur. Po vyhlásení rozsudku, ktorým bol otec maloletého zaviazaný prispievať na výživu maloletého na čas po rozvode manželstva výživným vo výške 100,-Eur mesačne sa účastníci konania vzdali práva na podanie odvolania. Z uvedeného dôvodu Okresný súd Lučenec v odôvodnení rozhodnutia uviedol iba predmet konania a ustanovenia zákona, podľa ktorých rozhodol. Otec maloletého vzdaním sa práva na podanie odvolania akceptoval výšku výživného a potvrdil tým, že je v jeho možnostiach a schopnostiach prispievať na výživu maloletého určeným výživným. Neobstoí tak argumentácia otca, že na jeho strane došlo k zmene pomerov odôvodňujúca zníženie výživného.

14. Pokiaľ ide o tvrdenie otca, že obchodná spoločnosť F. X., s.r.o., je v strate a ukončila svoju podnikateľskú činnosť, nejde o novú skutočnosť - zmenu pomerov na strane otca. Ekonomická strata tejto spoločnosti bola otcom maloletého tvrdená už v rámci rozvodového konania, v rámci ktorého otec maloletého na dôkaz svojich tvrdení predložil účtovnú závierku spoločnosti F. X., s.r.o., k 31.12.2014 a k 31.5.2015. Ak v konaní o zníženie výživného predložil účtovné dokumenty týkajúce sa predmetnej spoločnosti za roky 2013, 2014 (účtovná závierka zostavená k 31.12.2014) a 2015 (účtovná závierka k 31.12.2015) nejde o dôkazy, ktoré by preukazovali zmenu pomerov na strane otca. Súd prvej inštancie správne právne posúdil otázku odsúdenia otca právoplatným rozsudkom Okresného súdu Lučenec, keď konštatoval, že do týchto problémov sa otec maloletého dostal sám úmyselným protiprávnym konaním a táto skutočnosť, sa nemôže negatívne prejaviť vo vzťahu k maloletému F. a vyživovacej povinnosti otca. Nemožno opomenúť, že otcovi bol okrem iného uložený trest zákazu činnosti - vykonávania podnikateľskej činnosti. V tomto smere odvolací súd poukazuje na časovú súvislosť právoplatnosti trestného rozsudku (9. mája 2017) a zániku oprávnenia na podnikateľskú činnosť (17. mája 2017) ako aj súvis skutkových podstatí trestných činov, ktoré boli otcovi maloletého kladené za vinu s predmetom jeho podnikania (sprostredkovanie poskytovania úverov a pôžičiek).

15. Okresný súd potom správne vychádzal z potenciálnych možností otca, poukázal na schopnosti otca maloletého ako subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a uviedol, z akých stránok bolo potrebné tieto schopnosti posudzovať. Zistil, že v konkrétnom prípade má otec maloletého stredné odborné vzdelanie, netrpí ochorením, ktoré by mu bránilo zamestnať sa, nájsť si prácu zodpovedajúcu jeho kvalifikácii aj mimo okresu D.. Je pritom v produktívnom veku (má len 47 rokov) a má reálnu možnosť uplatniť sa na trhu práce v rámci Slovenska, ale aj v zahraničí. Nakoľko otec maloletého nepreukázal na svojej strane také skutočnosti, resp. zmenu pomerov, ktorá by mu bránila zamestnať sa a dosahovať dostatočný príjem, súd prvej inštancie správne vychádzal z jeho potenciálnych možností. Na zákaz činnosti v dôsledku trestnej činnosti súd prvej inštancie konajúc v najlepšom záujme maloletého dieťaťa prihliadať nemohol. Tejto úvahe okresného súdu nemožno nič vytknúť.

16. Ani ostatné odvolacie tvrdenia otca maloletého nie sú spôsobilé vyvolať zmenu alebo zrušenie odvolaním napadnutého rozhodnutia. Ak je od 16. novembra 2017 zamestnaný v spoločnosti X-I.T.C-SK s.r.o., so sídlom v H. X., táto skutočnosť len potvrdzuje, že na jeho strane neexistujú žiadne skutočnosti, ktoré by mu bránili zamestnať sa a dosahovať dostatočný príjem. V konečnom dôsledku otec maloletého nijako v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázal, že sa dostatočným spôsobom zaujímal o

možnosť zamestnať sa. Vo vzťahu k motorovým vozidlám, ktoré otec maloletého užíva (resp. podľa tvrdenia matky maloletého užíva), nejde o skutočnosť, na ktorej by okresný súd založil svoje rozhodnutie.

17. Ostatné tvrdenia otca aj pokiaľ ide o športové aktivity maloletého, nemajú vplyv na správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. V konaní pred súdom prvého stupňa nešlo o návrh matky na zvýšenie výživného v dôsledku zvýšených výdavkov súvisiacich so športovými aktivitami ale o návrh otca na zníženie výživného. Opakovane v tomto smere odvolací súd zdôrazňuje, že k zmene rozhodnutí týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti môže dôjsť, ak sa preukáže, že od poslednej úpravy výkonu rodičovských práv došlo k zmene pomerov. Takúto skutočnosť preukazuje pri návrhu na zníženie výživného povinná osoba, ktorou je v danom prípade otec maloletého dieťaťa. Odvolací súd v zhode so závermi súdu prvej inštancie poukazuje na skutočnosť, že zmena pomerov odôvodňujúca zmenu rozhodnutia o výživnom preukázaná nebola a naďalej je aspoň v potenciálnych možnostiach otca prispievať na výživu maloletého doposiaľ určeným výživným

18. Odvolací súd tak preskúmaním odvolaním napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že uloženie trestu zákazu činnosti, v dôsledku ktorého otec maloletého nemôže vykonávať podnikateľskú činnosť, je z dôvodov na strane otca zbavením sa objektívnej možnosti plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému; túto skutočnosť však nemožno pričítať na ťarchu maloletého, ktorý podľa čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal odvolací súd za to, že súd prvej inštancie v čase svojho rozhodovania postupoval správne, správne zamietol návrh na zníženie výživného, a správne rozhodol aj o trovách konania. Preto krajský súd odvolaním napadnutý rozsudok potvrdil.

19. O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Právna zástupkyňa matky, ktorá nárok na náhradu trov konania uplatnila, nepreukázala žiaden z dôvodov, pre ktorý by odvolací súd matke náhradu trov odvolacieho konania priznal podľa § 55 C.m.p..

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.
Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletému tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného

alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).